

CONSULTATIEREACTIE NAMENS 6.104 ONDERTEKENAARS – TEGEN DE CONCEPT-CONSENSUSRIJKSWET HOFA

Overdracht van autonome bevoegdheid naar de RMR en geringe voordelen

1. Met de HOFA wordt het financieel toezicht op Aruba – een kernelement van onze autonome beleidsruimte (begrotingsbeleid, schuldbeheer en toezicht daarop) – feitelijk getild naar het Koninkrijksniveau, met een centrale rol voor de Rijksministerraad (RMR). Dit is geen technische aanpassing, maar een wezenlijke machtsverschuiving met precedentwerking: eenmaal op Koninkrijksniveau kunnen Koninkrijksbesluiten zwaarder wegen dan landelijk beleid, waardoor Arubaanse maatwerkcapaciteit afneemt. Het ergste is wel dat geen redenen worden aangevoerd waarom het persé in het jasje van een rijkswet moet zijn. Waarom niet een ‘onderlinge regeling’ zoals de afspraken omtrent het landspakket (voorheen concept rijkswet COHO)? Waarom niet de landsverordening Aruba Financieel Toezicht niet uitbreiden (deze lokale wet kan immers niet worden gewijzigd zonder instemming vooraf van de Rijksministerraad)?

2. Het Statuut voor het Koninkrijk noemt financieel toezicht op het land niet als expliciete Koninkrijksaangelegenheid. Verplaatsing via een consensusrijkswet kan daarom slechts bij aantoonbare noodzaak, strikte proportionaliteit en sterke waarborgen (tijdelijkheid, evaluatie, rechtsbescherming, parlementaire instemming bij ingrijpende maatregelen). In de voorliggende opzet zien wij die onderbouwing en waarborgen niet terug.

3. Lessen uit de Rft: risico op groeiremmend toezicht

De Koninkrijksregering beschikt voor Curaçao en Sint Maarten reeds over vergaande bevoegdheden via de Rijkswet financieel toezicht (Rft). De praktijk en evaluaties tonen dat strikt, centraal toezicht zonder groeicomponent reële nadelen kent, zoals economisch herstel, rem op sociaaleconomische ontwikkeling.

Het gevaar is reëel dat Aruba in een vergelijkbaar keurslijf wordt geplaatst. De Arubaanse context (kleine, open economie met hoge toerisme-intensiteit en schokgevoeligheid) vergt juist een toezichtkader dat begrotingsdiscipline combineert met investerings- en herstelruimte. Centralisatie bij de RMR zonder zo’n groeikomponent werkt averechts.

4. Onevenwichtige ruil: geringe voordelen, grote structurele inperking

De concrete tegenprestatie in de huidige eindversie lijkt beperkt tot een renteverlaging op COVID-leningen. Dit is tijdelijk en marginaal, niet in verhouding tot de structurele

overdracht van bevoegdheden, bovendien niet aangevuld met bindende, juridisch afdwingbare afspraken over herfinanciering van de bestaande Arubaanse schulden tegen Nederlandse kapitaalkosten (met beperkte opslag) en passende looptijden.

Zonder harde en afdwingbare financiële baten (integrale herfinanciering, looptijdverlenging, voorspelbare aflossingsprofielen) is de balans evident zoek: Aruba levert een structureel stukje autonomie in tegen onzekere of beperkte voordelen.

Conclusie

Gegeven de ingrijpende overdracht van een autonome Arubaanse bevoegdheid naar het Koninkrijksniveau (RMR), de negatieve lessen uit de Rft-praktijk voor investerings- en groeiruin, en het ontbreken van evenwichtige, afdwingbare voordelen, verwerpen wij de concept-consensusrijkswet HOFA in haar huidige vorm. Aruba moet niet geconfronteerd worden met centralisatie van financieel toezicht zonder solide groeifaciliteiten en bindende schuldenherfinanciering die onze economische toekomst daadwerkelijk versterken.

Namens 6.104 ondertekenaars.

De handtekeningen lijsten zijn ter inzage beschikbaar.